

časopis kolektiva industrije motornih vozil

nima oprijemljivih praktičnih rezultatov. Če k temu dodamo še dejstvo, da še vedno nismo vzpostavili discipline, sprotnega preverjanja uresničevanja z velikimi črkami v sanacijskih aktih in planu zapisanih nalog in ugotavljanja individualne odgovornosti znotraj kolektiva, so korenine upravičene zaskrbljenosti še globlje.

Skrajni čas je, da končno in energično premaknemo v tek celoten notranji mehanizem, da bo obrodil boljše sadove na tej, naši strani praga. Pa tudi v teh prizadevanjih si ne smemo dovoljevati evforičnega in instinktivnega ravnanja, saj nam na primer „obračunavanje“ s preteklostjo prav gotovo ne bo nakazalo rešitev za prihodnost, nad katero so se zgrnili temni oblaki. Ne govorimo to tja v en dan, saj smo skorajda vsak dan priče poskusom „sekanja“ glav zaradi domnevnih grehov v preteklosti. Teh, bodimo iskreni, ni malo, vendar romantično vihtenje sablj nad glavami krivcev (ali smo jim krivdo tudi dokazali...) ni nič drugega kakor beg od stvarnih, današnjih in jutrišnjih problemov.

Vsi, ki želimo pomagati sebi samim in družbi iz težav, ne potrebujemo sabelj, ker imamo mnogo bolj učinkovita orožja. Omenimo le Plan 81, Sanacijski program in Ukrepe za odpravljanje vzrokov izgube in zagotovitev uspešnega poslovanja, nad katerimi smo prisegli. V teh dokumentih točno in jasno piše, kaj nam je storiti, kdaj in kdo je za kaj odgovoren (prvič v praksi IMV). Čemu potlej sablje? Kriteriji in merila so jasni, doseženi rezultati pa razvidni.

Kaj še potrebujemo razen – boljših rezultatov, do katerih se moramo dokopati z vsemi sredstvi, ki jih dopušča humana, samoupravna socialistična družba. Ne gre pa pozabiti, da nam je čas povsem pošel.

Mi, delavci IMV, smo na potezi!

Hitreje do boljših uspehov!

Čeprav se bomo že čez nekaj tednov soočili z devetmesečnim obračunom poslovanja, smo še vedno pod pritiskom ugotovitev iz poslovnega poročila za prvo polletje. Številke govorijo, da kljub prizadevanjem in planskim opredelitvam še nismo našli učinkovite zavore, s katero bi zanesljivo obrzdali plaz izgube, ki je žal skorajda edina postavka s pozitivnim indeksom

v morju polletnih bilančnih podatkov.

Evidentno je, da ob vseh naporih in najboljših namenih ne dosegamo kvalitetnih rezultatov. Senca velikega vprašanja presega meje kolektiva in ob skrajni resnosti razmer poraja prijetno spoznanje, da se širša družbena skupnost zanima za premagovanje razmer v IMV in

celo aktivno vključuje v njihovo razreševanje.

Napak bi bilo razumeti, čeprav nam to ponekod očitajo, da se naše oči s pričakovanjem obračajo samo navzven in navzgor, od koder naj bi prišle blagodejne žvenkljajoče rešitve. To ne drži, vendar pa drži, da smo prebredli že prvi jesenski mesec in da največji del dogovorov na najvišji ravni še

Kvaliteta – edino merilo dobrega dela

Razmere v našem gospodarstvu, zlasti pa v avtomobilski industriji, začenjajo spreminjati miselnost kupcev in pojmovanje avtomobila kot potrošne dobrine.

Slednji je v kratkem času postal predrag za povprečnega Jugoslavana, saj nam zaradi padanja realnih osebnih dohodkov avto zopet postaja navidezni luksuz, čeprav je že zdavnaj dejanska potreba. Spričo povečane ponudbe in zaradi zmanjšanja kupne moči kupcev, se je močno zmanjšalo povpraševanje po štirikolesnikih. Kako se v tej situaciji obdržati, saj je izdelovalcev avtomobilov pri nas kar precej. Za nas v IMV to teoretično ni bilo težko ugotoviti, saj nas je k temu silil izvoz na zahodni trg, kjer smo na to vprašanje že vedeli odgovor in ga tudi uresničevali. To pomeni, da moramo svojemu kupcu za njegov denar nuditi čim več, torej kvaliteten izdelek. S tem smo bili dobro seznanjeni v proizvodnji vozil za domači trg.

Čeprav smo se zavedali že pred to težko situacijo, da ne smemo v kvaliteto delati razlike med avtomobilom za domači trg in za izvoz, smo zaradi razmer včasih pri tem tudi popustili. Danes nam je vsem postalo jasno, da je edino merilo dober avto – kvaliteta, količina pa je na drugem mestu. Seveda se vseh pomanjkljivosti ne da od-

praviti kar čez noč, saj so povezane z dolgotrajnim in sistematičnim delom.

In kakšno vlogo ima v teh skupnih prizadevanjih za kvaliteten izdelek služba kontrole kvalitete. Pomen službe je popolnoma razviden že iz njenega naziva. Kontrola kvalitete ne zagotavlja kvalitete izdelkov, ampak ugotavlja samo kvaliteto, ki jo izdelava proizvodnja. Seveda mora s svojim delom

ugotavljati vzroke za nastanek posameznih pomanjkljivosti v proizvodnji, dajati predloge za odpravljanje teh napak, hkrati pa mora biti tudi končni filter, ki mora zadržati nekvalitetne izdelke, ki jih kupcem ne bo sprejel. Povsem jaseen pa je tudi odgovor, da je in da mora biti kriterij kontrole kvalitete odvisen od možnosti proizvodnje, da res izdelava kvaliteten izdelek. Nespametno bi bilo postaviti visok kriterij za sprejem izdelkov, če so tehnične možnosti proizvodnje takšne, da tega ne morejo zagotoviti. Če pa nam trg ta kriterij postavlja, moramo

najprej zagotoviti tehnične možnosti, da bomo lahko dobro delali.

Vidimo torej, da je kvaliteta izdelkov naših avtomobilov odvisna od vsakega izmed nas, ki ima z njimi opravka, tako direktno kot indirektno. Vsi se pač moramo zavedati, da pridobivamo dohodek in osebni dohodek samo od tega našega avtomobila. Vsaka napaka v proizvodnji, udarec, nepravilna montaža in podobno nam zmanjšuje dohodek in seveda povzroča izgubo.

Iz tega bi lahko razumeli, da kontrolo kvalitete ne zadene nobena krivda, če se naši kupci pritožujejo, da naši avtomobili niso kvalitetni, da je vse polno manjših pomanjkljivosti. Ne, ta prispevek naj ne bi izzvenel kot opravičilo službe kontrole kvalitete. V hitrem razvoju, ki ga je TOZD TA dosegel v obdobju šestih let, so se določene stvari prepočasno razvijale in niso hodile vzporedno s tehničnimi možnostmi. Organizacija službe kontrole kvalitete se je neustrezno razvijala. Tudi kadrovske usposabljanje kontrolorjev je potekalo prepočasno, saj je povsem jasno, da moraš za pravilno ugotavljanje kvalitete izdelkov najprej vedeti, kako se posamezna operacija izvede. Kontrolorji morajo biti po tej logiki najboljši delavci, šele takšni so lahko dobri kontrolorji. Ne smejo se obnašati kot inšpektorji, ki samo kažejo na napake, ampak morajo tvorno sodelovati pri preprečevanju nastanka teh napak.

Vidimo torej, da je pomen kontrole kvalitete velik, zlasti še v današnji situaciji v avtomobilski industriji. Zato je potrebno tej službi dati mesto in vlogo, ki jo mora imeti, sama pa mora s svojim delom to vlogo tudi potrditi.

Vsakemu delavcu v TOZD TA mora biti jasno, da bomo lahko kupcu prodali le kvaliteten izdelek in da nam torej ne pomaga velika količina nekvalitetno opravljenih del. Vsakdo izmed nas mora torej svoje delo opraviti dobro in kvalitetno.

MITJA KOMAN
TOZD TA

ZAHVALA

Ob izgubi mojega očeta Alojza Kosa, se vsem sodelavcem najlepše zahvaljujem za izrečeno sožalje in poklonjeno cvetje.

IVAN KOS

Le kvaliteta in solidna servisna mreža bo odločala o tem, koliko od teh obiskovalcev našega paviljona na zagrebškem velesojmu se bo oglasilo tudi v naših prodajalnah.

Neuvrščenost – za mir in enakopravnost

V času, ko poteka dvajset let odkar so se na ustanovni konferenci v Beogradu sestali voditelji najbolj naprednih neuvrščenih držav in postavili temelje skupnemu gibanju, smo lahko ponosni, da je bilo to prav pri nas v Beogradu in da je bil eden glavnih pobudnikov in idejnih nosilcev gibanja naš predsednik – tovariš Tito. Čas je pokazal, kakor potrebno in lahko rečemo tudi življenjsko nujno je bilo to srečanje, saj je bilo na svetu prav takrat mnogo žarišč, ki so grozila, da se bodo razplamtela v svetovni požar, ki bi ga svet, razdeljen v dva nepomirljiva svetovna bloka, le s težavo ukrotil.

Takrat se je iz kolonialnih spon rojevalo tudi veliko afriških in azijskih držav in priključitev k gibanju neuvrščenih jim je bila v veliko moralno oporo, saj je na njih stalno prežala nevarnost neokolonializma in blokvske odvisnosti. Iskra upanja, ki jo je podnetilo petindvajset udeleženk beogradske

konference, se je razrasla v svetel plamen, saj ima danes to gibanje že več kot sto članov. Ze marsikateri manjši in večji spopad med državami in tudi med bloki, je gibanje neuvrščenih in njegova politika miru, enakopravnosti in prijateljstva preprečila. Žal ne vseh.

Napovedi, ki jih je bilo takrat slišati, predvsem s strani obeh blokov, se niso uresničile. Sceptiki so menili, da se bo iz tega gibanja razvil tretji blok, ki bo še bolj zapletel že tako težki mednarodni položaj, ali pa da se bo iz teh držav dvignila vojaška ali politično močnejša sila in dirigirala politiko ostalim ali pa jih celo povedla v naročje enemu izmed blokov.

Take in podobne napovedi so se izkazale za neosnovane, ko so neuvrščene države dokazale, da jim ni do drugega, kot do miru in mirnega sožitja med narodi in do dela za blagor prebivalcev v deželah v razvoju. Ti so zaradi kolonialnega izko-

riščanja ostali daleč za razvojem v industrijskih državah in so še vedno izpostavljeni lakoti, pomanjkanju pitne vode in številnim nalezljivim boleznim. Zahteva po enakomernem razvoju in pravičnejši delitvi zemeljskih dobrin je sedaj, razen osnovne zahteve po miru, ena glavnih vodil delovanja neuvrščenih.

Tudi danes se je svet, zaradi blokovskih nestrpnosti, znašel v številnih spopadih in močnih pretresih, v katerih so se posredno ali neposredno znašle tudi mnoge neuvrščene države.

Vendar to gibanju neuvrščenih ne zmanjšuje pomena, saj se zavedajo, da bodo le z lastno močjo in s svetlo vizijo državnika Nehruja, Naserja, Nkrumah, Sukarna, Tita in drugih, ki so se udeležili beogradske konference, lahko reševale probleme. Noben blok jim ne bo pomagal, brez da bi za to plačale najvišjo ceno – svojo neodvisnost.

N. S.

V kabini pri brizgalcih

O samem tehnološkem procesu lakiranja, o delu v lakirnici, smo v Kurirju že pisali. Podrobno smo vam predstavili nov način lakiranja – kateforezo.

Tokrat smo se odločili, da našo pozornost namenimo brizgalcem in njihovem delu. V lakirnici TA je zaposlenih 60 brizgalcev. Od teh je 10 kvalificiranih avtoličarjev in 5 kvalificiranih pleskarjev, ostali delavci pa so priučeni za opravljanje tega dela.

Vsekakor je to delo odgovorno, saj igra nemajhno vlogo pri njem človeški faktor. Od brizgalca samega je odvisno, kako kvalitetno bo delo opravljeno. Naloga brizgalca je, da pripravi karoserijo vozila za lakiranje in da karoserijo prelakira.

Ko smo se namenili pisati o brizgalcih, smo jih seveda obiskali na njihovem delovnem mestu. Sami pravijo, da delajo v kabini, ki je dejansko dolg, ozek prostor, močno razsvetljen z neonskimi lučmi. Ko stopaš skozi kabino, katere ste-

ne so prekrte z različnimi barvami, hodiš po železni mreži in pod nogami ti teče voda, ki nase veže prah. Vsekakor pa ti ob prvem dihu zapre sapo, saj je zrak napojen z različnimi hlapi.

Vsi, ki delajo v kabini so „uniformirani“. Fantje imajo ustrezno zaščitno delovno obleko. Čevlji so močni, na obrazih imajo obvezne zaščitne maske, na rokah pa rokavice. Vse to naj bi jih ščitilo pred barvnim prahom, ki leti okoli njih, in pred hlapi. V pogovoru z Ignacem Krncem, ki dela kot kvalificiran avtoličar že 4 leta, prej pa je bil vajenec v lakirnici, smo zvedeli, da je kljub tej zaščiti nemalokdaj „pobarvan“ tudi po telesu.

„Delo brizgalca ni le odgovorno, pač pa je tudi škodljivo. Od močnih neonskih luči, ki morajo goreti ves čas, nas bolijo oči, vsi tarnamo zaradi nog, kajti ves delovni čas stojimo na mreži in noge trpijo.“

Kljub temu rad delam to delo, vendar se mi zdi, da ga premalo vrednotimo. Menim,

Tri leta je Ignac Krnc delal v lakirnici TA kot vajenec, sedaj pa že štiri leta dela kot kvalificiran avto ličar. Taka je kabina, v kateri brizgalci barvajo karoserijo. Kljub zaščitni obleki in maski vdihavajo hlape, barva pa pronica tudi skozi obleko.

da bi brizgalci morali imeti višji osebni dohodek, kot ga imamo v poprečju, saj smo plačani po V – VI. kategoriji. Morda je tudi to eden od vzrokov, da ljudje odhajajo iz naše kabine. Res je, da mesečno dobivamo okrog 700,00 din dodatka za težavno delo, a to ne zadošča niti za liter mleka na dan v enem mesecu. Mleka namreč ne dobivamo več, tako smo se dogovorili.“ Tako je tov. Ignac Krnc označil nekaj težav, ki jih tarejo v lakirnici.

Vendar, ko slučajno zaišeš v brizgalno kabino in ko ostaneš nekaj časa v njej in opazuješ te fante, kako hitro, spretno in natančno lakirajo karoserijo, kako jim teče pod zaščitnimi maskami pot, takrat spoznaš, da je njihovo delo res naporno. In ko stopiš iz kabine v veliko proizvodno halo TA misliš, da si zunaj na svežem zraku. Delo brizgalcev je resda naporno, poleti se v kabini močno dvigne temperatura in zaščitna obleka, ki je po štirih dneh napojena z barvo, ne prepušča zraka in

človek se v njej poti kot v sauni. In ob koncu delovnika sledi vsakodnevno umivanje obraza in rok z bencinom. Vse to gotovo pušča določene posledice v človeškem organizmu, zato je delo brizgalca časovno omejeno.

Načrpali manj domače nafte

Največji jugoslovanski proizvajalec nafte – INA Nafta – plin, je v prvih šestih mesecih letos načrpal iz domačih vrtin 1.475.183 ton nafte, kar je 58.796 ton manj v primerjavi z istim razdobjem lani. Sicer na naftonosnih poljih delajo s polno zmogljivostjo, rezultati pa se bodo pokazali šele v drugem polletju. V prvih šestih mesecih so načrpali za 17,2 % manj zemeljskega plina, uvozili pa so za 3 % več kot predvidevajo razvojni načrti.

Gospodarski vestnik, 4. 9. 81

Gozd-gobe-cvetje 81

V organizaciji Turističnega društva Novo mesto in pod pokroviteljstvom IS Skupščine Novo mesto ter Tovarne zdravil Krka bo v novomeški športni dvorani MAROF v Novem mestu od 26. do 28. septembra razstava Gozd – gobe – cvetje 81.

Razstava se bo pričela pravzaprav že v petek, 25. septembra, ob 17. uri s prižigom oglarske kope pri gostišču Loka. Naslednje tri dni jo bo spremljalo več kulturnih prireditev, strokovnih predavanj, demonstracij in strokovnih izletov.

Otvoritev razstave bo v soboto, 26. septembra, ob 9. uri.

PROGRAM RAZSTAVE

- ikebana
- prikaz rezanega cvetja
- lončnice lastne proizvodnje
- sobne rastline in cvetje za balkone
- aranžmaji iz rezanega cvetja
- drevnine v kontejnerjih
- lepотно drevje in gmovnice
- trajnice in sezonsko cvetje
- vrtno garniture
- semena, čebulice, sadike
- zaščitna sredstva in gnojila
- dekorativni predmeti: lončarski, leseni in keramični
- literatura, strokovna in poljubno-znanstvena
- stroji in vrtnarsko orodje
- turizem

HKRATI BO:

- tradicionalna razstava gob
- lovska razstava (divjad naših gozdov)
- razstava zdravih zelišč
- cvetlična razstava „cvetje v našem življenju“

Na razstavi bo tudi prodaja semen, gomolk in čebulic, vrtnarskega orodja, zaščitnih sredstev in strokovne literature.

„Katra“ je tisti izdelek, ki na naš razstveni prostor privabi največ ljudi. Bodoči kupci si jo tu lahko dodobra ogledajo in dobijo vse potrebne informacije. Ker je uvedeno obročno plačevanje, kupci tudi v zvezi s tem želijo dobiti podrobnejše informacije.

Žarko Rajski, vodja poslovalnice IMV Zagreb, ves čas seja „dežura“ na sejmju s svojo ekipo.

Zanimanje za naše avtomobilске prikolice je vsako leto veliko. Morda ne bi bilo slabo, če bi obiskovalcem jesenskega velesejma predstavili že kolekcijo za naslednje leto.

Še en korak bliže kupcem?

Naš razstveni prostor sodi na Zagrebškem velesejmu med ene najbolj urejenih in privlačnih. Vse pripravljeno to ni edina privlačnost, ki vabi obiskovalce.

Jesenski zagrebški velesejem. Zagreb v tem času postane še bolj dinamično mesto, množice ljudi z vseh koncev in krajev, tako iz naše domovine kot tujine, hitijo na razstavišče. Zanimanje za sejem je vsako leto večje, o tem zgovorno pričajo številni obiskovalci.

Zagreb je znan predvsem po dveh sejemskih prireditvah – po spomladanskem in jesenskem velesejmu. Slednji je po številu razstavljalcev in obiskovalcev na prvem mestu. Na letošnjem sejmju razstavlja 3000 domačih razstavljalcev iz vseh branž naše industrije in 61 tujih držav. Na ogromnem sejemskem prostoru si obiskovalec lahko ogleda najnovejše dosežke naše in tuje industrije.

Naša delovna organizacija na tem sejmju sodeluje še vrsto let. Redni obiskovalci tega sejma točno vedo, kje razstavlja Industrija motornih vozil. Prostor, na katerem razstavljamo, zavze-

ma površino 2200 m² in sodi med ene večjih razstavnih prostorov. A ne le večjih, tudi najokusnejših. Ne, to ni lastna hvala. Organizator sejma nam je že v minulih letih dodelil priznanje za ureditev prostora, pohvalo pa je moč slišati tudi od obiskovalcev.

Na našem razstavnem prostoru skrbijo delavci našega predstavnštva za to, da vse poteka v

redu. Ob obisku na jesenskem zagrebškem velesejmu smo se pogovarjali s šefom zagrebške poslovalnice tov. Žarkom Rajskim. V pogovoru z njim nas je seveda najbolj zanimalo, kakšen je pomen tega sejma za naše izdelke, kako je s potencialnimi kupci, kakšne so njihove želje, za kaj prevladuje zanimanje. Tov. Žarko Rajski je rad odgovoril na naša vprašanja.

„Menim da je jesenski velesejem eden najmočnejših tovrstnih sejmov pri nas in je kot tak seveda velikega pomena tudi za nas.“

Na sejmju, kot običajno, predstavljamo štiri skupine naših izdelkov – osebna vozila, avtomobilске prikolice, gospodarska vozila in ne nazadnje servisno opremo, v okviru katere predstavljamo letos nove dvi-

galke. Sejemška prirediteljstva omogoča, da na enem mestu prikazemo vse svoje izdelke res celovito, omogoči pa tudi to, da se nekako neposredno srečamo proizvajalci s potrošniki. Prvi vtisi s sejma so ugodni. Obisk na našem prostoru je mirno lahko trdim, ogromen. Prihaja vrsta ljudi, ki se zanimajo predvsem za R 4 GTL in R-18. Naše potencialne kupce

zanimajo tudi podrobnosti glede obročnega plačevanja, ki so ga pohvalno sprejeli. Mislim, da podražitev naših proizvodov ni zmanjšala zanimanja pri kupcih. Res, da kupovati vozila na sejmju ni moč, vendar si kupec tu podrobno vse ogleda, premisli in nato odloči, tako da se rezultati uspešnosti sodelovanja na sejmju pokažejo šele po njegovem zaključku.

Ob tej priložnosti ne smem pozabiti, da vzbujajo nemajhno zanimanje med ljudmi tudi naše prikolice. O njih slišimo vse najboljše. Morda ne bi bilo slabo začeti razmišljati o tem, da bi na jesenskem velesejmu pokazali kupcem že modele za sledečo sezono.

Prav tako naš „kombi“ ni v senci drugih proizvodov. Kupci

se zanimajo zanj in gotovo bi jih lahko prodali še veliko več.

Servisna oprema vzbuja zanimanje, letos pa smo razstavili še dve novi dvigalki.

Sejem sicer še ni končan, a mislim, da je za nas pomenil še en korak bliže kupcu.“

Toliko tokrat o jesenskem zagrebškem velesejmu, kjer smo ponovno razstavili svoje izdelke.

Naca Turk dela v vzdrževanju proizvodnje III. Ob delu tudi rad riše. Dve njegovi deli Pijanec in Rože predstavljamo tudi vam.

Rad rišem

Naca Turka v Tovarni avtomobilov mnogi poznajo, eni kot pridnega in vestnega delavca iz vzdrževanja III, drugi kot neutrudnega rokometša in trenerja, malo pa je takšnih, ki

vedo, da Nace v svojem prostem času rad poprime za svinčnik in čopič. Da, Nace Turk ustvarja lepe slike v olju, akvarelu in tušu.

V tem prispevku, ki naj pomeni začetek predstavljanja naših ljudi in njihovih konjičkov, bi vam radi v nekaj stavkih predstavili Naca Turka.

„Rišem že zelo dolgo. Začel sem že v osnovni šoli. Vedno sem moral kaj risati in nemalokateri zvezek sem likovno

„opremil“. Kot deček sem nekaj let prebil v Preddvoru pri Kranju in tu sem bil „pomočnik“ ali bolje rečeno stalna senca slikarja Suhca. On mi je pokazal kako se riše, kako se uporablja barve, kako izražaš na platnu tisto, kar čutiš. Vzbudil mi je željo, da bi znanje o slikanju izpopolnjeval na akademiji. Vendar, problem je bil v denarju, in tako sem se odločil za pleskarja. Ves čas pa sem risal in močno sem bil vesel, kadar je kdo pokazal zanimanje za moje delo, včasih sem tudi prodal kakšno sliko, kar mi je veliko pomenilo.

Najraje rišem v olju in akvarelu. Neizčrpen vir motivov pa je zame moja rodna Bela krajina, njeni griči, breze, stare zidavnice, vinogradi. Vendar danes rišem vedno manj. Ne, da nimam več želje ali potrebe po svinčniku. Ne! Toda enostavno mi zmanjkuje časa. Sedaj pridno rišeta vse povsod hči in sin, jaz pa se lahko posvetim slikanju le še občasno.“

Ko smo si ogledovali Naceto-ve slike, smo bili navdušeni. Velika mera čustvenosti, nadarjenosti za opazovanje in za izražanje veje iz njegovih slik, ki pa

jih žal lahko vidijo le njegovi prijatelji.

In človek pomisli: „Zakaj ne bi bila delovna organizacija tista, ki bi predstavila dela naših ljudi, vsaj v naši delovni sredi- ni?“

Briketi iz biomase

Švedski strokovnjaki so dohnali nov način za izkoriščanje biomase v energetske namene. Praktično vsako odpadno snov – les, slamo, oglje, organske snovi iz vode in druge gorljive snovi se da na ta novi način uporabiti. Po posebnem postopku iz snovi odstranijo vlago, da je ostane le 20 odstotkov, potem pa jo stisnejo v briquete, ki imajo kalorično vrednost med 3800 in 4300 Mcal na tono. Tako kalorično vrednost imajo briketi zaradi nizkega odstotka vlage in ker so tako močno stisnjeni. Ker je masa tako zelo stisnjena, zavzema glede na kalorično vrednost celo manjšo prostornino kot nafta.

Na Triglavu

Člani planinske sekcije smo zastavljeni načrt uspešno zaključili. Za konec letošnjih potepanj po naših hribih smo jo mahnili kar na Triglav.

Za ta podvig se nas je odločilo kar trideset. Vodstvo na poti smo prepustili dvema usposobljenima vodičema Jožetu in Ivanu, ki sta ves čas skrbno bdela nad nami. Bilo nas je tudi nekaj takih, ki nismo imeli tiste prave planinske kondicije. Toda želja, priti na našo najvišjo goro, je bila močnejša od občasnih kriz.

Iz Novega mesta smo odšli v soboto ob štirih zjutraj. Vožnjo smo več ali manj predremali in ko smo prišli do Rudnega polja, smo najprej pozajtrkovali, potem pa vzeli pot pod noge in prišli do Planike, kjer smo se nekoliko odpočili, potem pa nadaljevali pot proti vrhu. Nekateri smo malo zaostajali. Nahrbtniki so postajali vse bolj težki, čevlji so nas žulili, toda zmagovala je želja priti na vrh. Težko si je predstavljati zmago-slavje tistih, ki smo prvič dosegli ta vrh. Veselje je bilo nepopisno in od srca smo se nasmejali, ko so „starejši“ planinci uprizorili krst in odštevati udarce z vrvjo po zadnji plati tistim, ki

so bili prvič na Triglavu. Seveda smo se ovekovečili pred Aljaževim stolpom, si dodobra s te najvišje razgledne točke ogledali svet pod nami, se odpočili in jo nato mahnili nazaj proti Planiki, do Doliča, kjer smo zadovoljni sami s seboj zaspali.

Zjutraj ni bilo poležavanja, saj smo jo že navse zgodaj mahnili proti sedmim jezerom. Jutro je bilo čudovito in jezera, čista kot jutranja rosa, so se bleščala v soncu. Ustavili smo

se za kratek čas, se malo odpočili in nadaljevali spust. Razdelili smo se v dve skupini; ena je šla h koči pod Bogatinom, druga proti Komni, pri slapu Savica pa smo se zopet sešli.

Vožnja nazaj v Novo mesto je hitro minila, mi pa smo že kovali načrte, kam vse bi jo mahnili naslednje leto. Na Triglav pa bomo gotovo še šli, da poneseimo tja gor zastavo IMV.

V. L.
DSSS

Tako so se planinci ovekovečili pred Aljaževim stolpom na vrhu Triglava. Obljubljujejo, da bodo drugo leto s seboj na ta vrh ponesejo zastavo IMV, če že „katre“ ne morejo.

Uspešno leto

Za letos smo s planiranjem zaključili. Popolnoma smo izpolnili načrt, ki smo si ga zastavili ob samem ustanavljanju naše planinske sekcije. S tem smo tudi upravičili svoje zahteve po potrebi planinske sekcije.

Na izletih nas je bilo enkrat več, drugič manj. Mirno lahko trdimo, da nas bo drugo leto še več, kajti z izleti bomo začeli že mnogo prej.

Zato vas drugo leto vsi planinci vabimo k sodelovanju!

S. L.
TOZD TA

Tudi v proizvodnji IV so se mladi organizirali

Pred nedavnim je bila v Proizvodnji IV Tovarne avtomobilov, na pobudo družbenopolitičnih organizacij TOZD TA, organizirana osnovna mladinska organizacija. Kljub temu, da v tej proizvodnji prevladujejo mladi, vlada med njimi precejšnja pasivnost, kar je posledica neorganiziranosti.

Novoizvoljeno predsedstvo v sestavi petih članov:

predsednik – Čigoja Zlata,
namestnik – Granda Branko
ter

člani – Martinovič Nada,
Vuksan Ivan in Žagar Zvonko – je prevzelo nalogo, da v svoji sredini osvešča mlade in jih pridobi k aktivnemu delovanju.

Upamo, da nam bo z njihovo pomočjo to uspelo in da bo tudi P-IV po dolgem mrtvilu zopet zaživila.

ZLATA ČIGOJA
TOZD TA P-IV

Odslej označena vozila

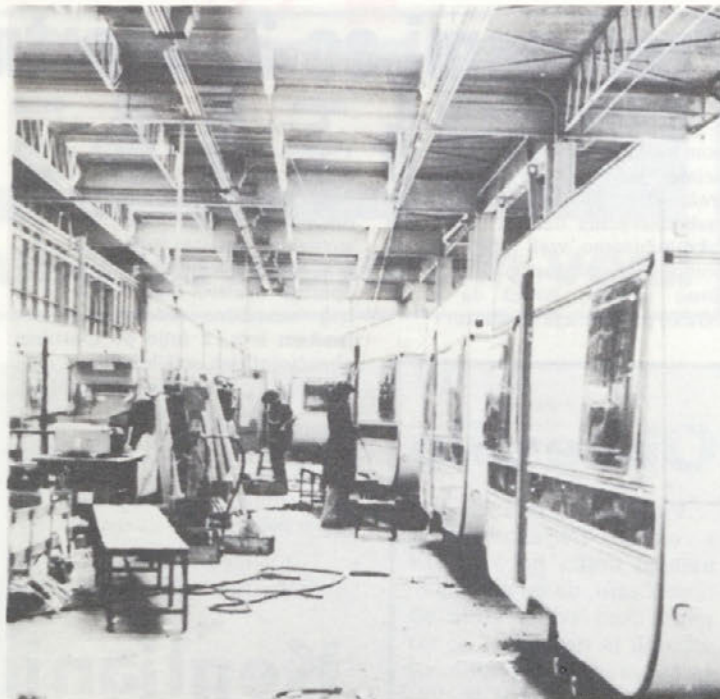
Da bi zagotovili boljšo, lažjo, hitrejšo in učinkovitejšo kontrolo ter večjo odgovornost voznikov motornih vozil pri prevažanju, skladiščenju in na-

kladanju gotovih ali nedovršenih motornih vozil in prikolic, ki še niso bile registrirane, so v tovarni avtomobilov in prikolic uredili enoten sistem označevanja vozil in voznikov. Po oznakah, ki so razdeljene v šest skupin, glede na to kje se vrši prevoz, je moč točno razpoznati kam sodi in kje sme voznik voziti to vozilo. Oznake je moč videti na vetrobranskem steklu, ustrezne značke pa imajo tudi vozniki.

Iz sestanka mladincev proizvodnje IV

Novo mesto, 9. 9. 1981 – TOZD TA. Na sestanku predsedstva OO ZSMS proizvodnja IV, so mladinci podprli in se zavzeli za nadaljevanje akcije za postavitve tovarniške ograje. Obenem so se pogovarjali o sodelovanju naših mladincev z vrstniki iz kragujevske Zastave, ki vabi naše predstavnike ZSMS na srečanje mladih iz vse Jugoslavije.

Dopisujte v vaše in naše glasilo!

Proizvodni prostori v Brežicah so dokaj urejeni, vendar za tako velik obseg proizvodnje včasih kar pretesni.

MALI LEKSIKON

Delovanje, sociologija: vsaka dejavnost, ki jo opravljajo ljudje na kateremkoli družbenem področju zato, da bi dosegli določen namen, cilj gospodarsko, politično, vzgojno, kulturno ipd. delovanje

Delovna doba, samoupravljanje: čas, prebit na delu, ali obdobja, ki so po posebnih zakonih izenačena s tem časom. Od delovne dobe so odvisne pravice iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Veljavna zakonodaja uporablja namesto izraza delovna doba izraz zavarovalna doba.

Delovna enota, samoupravljanje: zakon o združenem delu označuje delovno enoto kot notranji organizacijski del TOZD. V delovni enoti je moč opravljati določene samoupravljalne funkcije, npr. sklicevati zbere delavcev. Določitev delovne enote in samoupravljalnih pravic, ki jih delavci v njihovem okviru uresničujejo, je prepuščena statutu TOZD in drugim samoupravnim splošnim aktom.

Delovna organizacija, samoupravljanje: samostojna samoupravna organizacija delavcev, povezanih s skupnimi interesi pri delu in organiziranih v temeljne organizacije v njeni sestavi ali neposredno povezanih z enotnim delovnim procesom. Delovna organizacija je

praviloma sestavljena iz več temeljnih organizacij, lahko pa gre tudi za enovito delovno organizacijo, ki v svoji sestavi nima temeljnih organizacij. Delovno organizacijo lahko ustanovijo OZD, SIS, krajevne skupnosti, družbenopolitične skupnosti pa tudi različne druge pravne osebe in posamezniki v skladu s pogoji, ki so določeni v posebnem zakonu. Vsaka delovna organizacija ima enak položaj, ne glede na ustanovitelja, delavci v njej pa enake družbenoekonomske in druge samoupravne pravice in odgovornosti.

Delovna sila, politična ekonomija:

1. delokupnost fizičnih in umskih sposobnosti, ki jih človek uporablja v delovnem protesu.

2. V kapitalizmu je delovna sila blago, katerega uporabna vrednost je delo, ki je substanca in s tem merilo vrednosti, sama pa nima vrednosti. Možno je govoriti le o vrednosti delovne sile, ki je določena z družbeno potrebnim delom – vrednostjo sredstev, potrebnih za reprodukcijo delovne sile. Pojavna oblika vrednosti delovne sile je mezda (kapitalistična eksploatacija).

3. V socializmu se z družbeno lastnino odpravi značaj delovne sile kot blaga. S tem pa se odpravijo tudi izkoriščevalski mezdni odnosi.

ogledalo

TOZD	št. prisp.
TOZD TOVARNA AVTOMOBILOV	5
Proizvodnja I	10
Proizvodnja II	1
Proizvodnja III	3
Proizvodnja IV	–
Proizvodnja V	2
Obrat Suhor	5
Kov. obrat Brežice	–
TOZD TOVARNA PRIKOLIC	6
TOZD TEHNOSERVIS	7
TOZD COMMERCE	19
DSSS	29
TOZD TAP Brežice	9
TOZD TO. OKEN IN KOV.G. Šmarjeta	1
TOZD TOVARNA »PODGORJE« Šentjernej	1
TOZD TOVARNA OPREME Črnomelj	1
TOZD TOVARNA OPREME Mirna	4
TOZD ZIF Ljubljana	3
TOZD TOVARNA S. OPR. Beli Manastir	–

Pred nami so 3. športne igre IMV

Kakor že dve leti zapored, se bomo tudi letos v oktobru srečali delavci vseh TOZD na letošnjem srečanju v Novem mestu. Kljub vsakodnevnemu delu si bomo, vsaj tako računamo, vzeli toliko časa, da bomo dostojno zastopali svojo delovno sredino, bodisi da je to TOZD, proizvodnja ali sektor.

Obvestilo

Vse tiste, ki radi zahajate v okrilje Gorjancev in k našemu domu pri Miklavžu obveščamo, da bo do nadaljnjega dom odprt le še ob sobotah in nedeljah. Naj vas to ne spravi v slabo voljo, saj boste takrat dobro in prijazno postreženi.

DEGENERIK

Ernest Sečen,
IMV Brežice

Športne igre bodo 17. oktobra 1981 na igriščih v Novem mestu. Svoje spretnosti moč in znanje bomo pomerili v sedmih športnih disciplinah: mali nogomet, šah, streljanje, namizni tenis, odbojka, kegljanje, vlečenje vrvi. Organizator Športno društvo IMV pričakuje še bolj množično udeležbo kot v lanskem letu, z željo po športnem obnašanju vseh sodelujočih in čimboljšem uspehu vseh nastopajočih.

Prehodni pokal za skupno ekipno zmago hrani v svoji vitrini ekipa TOZD TA – skupne službe, ki se bodo gotovo tudi letos potrudili, da bi jim pokal ostal še za eno leto.

Tudi letos bodo za vse najboljše uvrščene ekipe pripravljene prilož-

nostne nagrade in priznanja, hkrati pa želimo, da bo srečanje sprejeto z vso resnostjo, saj organizatorji ne želijo imeti veliko prijav, pa malo resnih udeležencev. Zal se je to v nekaterih primerih dogodilo v preteklosti, ko so se nekatere ekipe prijavile, na tekmovanje pa niso prišle. To vnaša dodatno zmedo v urnik tekmovanj in nepotrebno čakanje nasprotnih ekip.

Vse ostale informacije bodo prejeli predsedniki izvršnih odborov sindikalnih organizacij oz. zadolženi referenti za šport in rekreacijo v posameznih TOZD.

JOŽE TURK

Kegljanje v IMV

Kegljanje je stara ljudska igra. Določiti letnico začetka razvoja kegljaštva je težko. Po vsej verjetnosti so to igro prinesli k nam iz severnih alpskih dežel.

V Sloveniji smo v primerjavi z drugimi našimi republikami začeli dokaj pozno. Mnogokrat smo, zlasti v minulih letih, slišali, da kegljanje ni šport za mlade in ne športna panoga. To seveda govorijo tisti, ki kegljanja ne poznajo. Kegljač, ki opravi 100 ali 200 lučajev v nepretrgani igri, ki traja več kot eno uro, mora vložiti mnogo psihičnega in telesnega napora, kakor tudi v drugi športni panogi.

S pravilno vadbo kegljanja dosežemo vse tiste bistvene elemente, ki mu dajejo značaj športne panoge. Kegljanje je ena tistih športnih panog, ki rabi tudi razvedrilno, ne glede na starost in spol. Za družabno razvedrilno kegljanje ni potrebna posebna psihična in telesna pripravljenost, saj kegljač ni tako intenzivno obremenjen. Igranje družabnih iger, med katerimi je najbolj popularna borbena igra, razvija pri igralcih smisel za kolektivnost in družabnost ter za sklepanje novih prijateljskih vezi.

Za družabno kegljanje ni potrebno imeti posebne opreme razen

Za primerjavo:	
– za plavanje izgubiš v minuti	10,6 kalorij
– za kegljanje	7,1 kalorij
– za veslanje na tekmovanju izgubiš v min.	7,0 kalorij
– za tenis izgubiš v minuti	6,1 kalorij
– in tako naprej.	

gumijastih copat, ki kegljaču omogočajo lagodnost.

Tudi naše športno društvo IMV, ki je bilo ustanovljeno pred nedavnim, ima poleg ostalih sekcij tudi sekcijo kegljačev, pod imenom kegljaški klub IMV. Kegljaški klub IMV žanje v občinskem merilu odlične uspehe, saj je na 1. mestu med ostalimi kegljaškimi klubi Novoga mesta. Vsako sredo imamo od 17. do 19. ure – rezervirano štiristezno avtomatsko kegljišče na Loki. Ta čas je namenjen za družabne igre, katerih naj bi se udeleževali predvsem člani našega kolektiva v rekreativne namene. Zato vabimo čim večje število delavcev, ki jih veseli ta vrst športa, da se ob sredah udeležijo rekreacije na kegljišču.

Kegljaški klub IMV pa še posebej vabi tiste, predvsem mlade delavce in delavke, ki bi želeli postati res pravi športni kegljači, da se včlanijo v kegljaški klub IMV. S tem bi povečali članstvo in izboljšali kvaliteto tekmovalne ekipe.

Javite se za vpis v članstvo pri tov. Vovku, tel. št. 85 ali pri tov. Maroltu, telefon št. 23 – Tehnoservis.

LADISLAV MAROLT
TOZD Tehnoservis

18. avgusta 1981 smo morali pod „nujno“ narediti nalivno cev 2250–18105–01. Naredili smo jih in poslali v Novo mesto „pod nujno“, od tam pa so jih na odlagalnem mestu poslali nazaj na Suhor.

Cevi so bile namenjene za Beli Manastir. Pod „nujno“ bo minil še en dan, preden

Kaj je nujno v IMV?

bodo prišle do naslovnika. Zanimivo bi bilo izvedeti, kdo jih je poslal nazaj in kdo bo plačal stroške prevoza. Verjetno mi vsi! To je še en mali dokaz, na kako nizki ravni je povezovanje med posameznimi službami.

Moram poudariti, da to ni prvi in verjetno ne zadnji primer pošiljanja materiala pod nujno, za katerega naročnik sam ne ve, kam mora iti.

NIKOLA
OVNIČEK
obrat Suhor

Variacije

Kdor visoko leta – daleč vidi.

Kdor se zadnji smeje, se smeje z zamudo.

E. S.
TOZD TAP Brežice

Tudi takšni so

Včasih v javnih občilih lahko preberete kritiko glede našega „mačehovskega“ odnosa do kupcev. Da pa vse to popolnoma le ne drži, da obstojajo tudi takšni kupci, ki so z nami zadovoljni, objavljamo tole pismo, ki so nam ga poslali iz osnovne šole Kostanjevica na Krki:

„Spoštovani tovariš direktor!

Z največjim veseljem vam sporočam, da so nam vaši ljudje pripravili ustrezen kombi za prevoz naših šolarjev, za kar vam izrekam v imenu otrok, staršev, vzgojiteljev in učiteljev na naši šoli, kakor tudi v svojem lastnem imenu, izraze najgloblje hvaležnosti. Rešili ste nas velikih skrbi, saj nismo imeli več uporabnega vozila, nekateri otroci pa so oddaljeni tudi do 9 km in raztreseni po gorjanskih vaseh.

Vaša pomoč v tem primeru ni samo izraz dobre poslovnosti, marveč predvsem izraz globoke človečnosti, ki jo dandanes tako krčevito pogrešamo v naši družbi. Prav zato je vaš vzgled dragocen, ne samo za nas, marveč za vso našo družbo. In zato smo vam še toliko bolj hvaležni za pomoč.

Da bi vaša delovna skupnost doživela veliko lepih uspehov, vam z izrazi hvaležnosti iz srca želimo in vas lepo pozdravljamo!

Ravnatelj:
LADO SMREKAR, l. r.

IMV KURIR izdaja delovna organizacija Industrija motornih vozil Novo mesto – Izhaja vsakih 14 dni v 6000 izvodih – Ureja uredniški odbor: Artur Galič, Simo Gogič, Majda Medved, Ernest Sečen, Jasna Šinkovec, Tomaž Vovk in Jože Zadel – Glavni in odgovorni urednik Simo Gogič – Uredništvo in uprava: Novo mesto, Zagrebška c. 18/20 – Grafična priprava: DITC Novo mesto, TOZD Dolenjski list, tisk: TOZD Tiskarna Novo mesto.